

отъ тѣхъ се намира полукръгла ниша (IV) съ диам. около 1 м.; формата на другитѣ вдлъбнатини е вече изтрита.

Западната пещера, до 20 кр. дълбока, е съборена и въ нея на единъ скаленъ блокъ сж изсѣчени кръгли желебки до 1,2 м. диам. (нѣкои отъ тѣхъ непълни кръгове) (Schallensteine, фиг. 79, 2).

2—4.

До устието на Шипа Ломъ.

Въ долината на р. Шипа Ломъ, близо до устието ѝ, южно отъ с. Широково, се появяватъ първитѣ скали. (Карта I).

2.

До южната отъ двѣтѣ воденици, дѣто се почва тѣснината, срѣщаме първата малка естествена пещера надъ лѣвия брѣгъ на рѣката съ незначителни слѣди отъ изкуствена обработка; други подобни пещери има въ скалитѣ надъ дѣсния брѣгъ на рѣката, подъ в. Кръстовица (Карта I).

3.

Надъ лѣвия брѣгъ на рѣката, надъ послѣдната воденица на Шипа Ломъ — Клисе дермене (или Кели-дермене), западно отъ Широковското кале), се издигатъ отвѣснитѣ скали **Кирли-канара**, които образуватъ единъ скаленъ кѣтъ. Въ южната стѣна на кѣта се намиратъ една до друга двѣ недостѣпни изкуствени пещери; отъ долу се виждатъ два правилни кръгли входи подъ една нависнала скална стрѣха. (Карта I).

4.

Въ сѣверната стѣна на кѣта се образува скаленъ жгълъ, нарѣченъ **Мѣнастиръ**; въ една равна стѣна на жгъла, 12 м. дълга, се намиратъ издълбани по нея 4 хоризонтални реда правожгълни дупки, които сж служили, като подпорни легла на хоризонтални диреци отъ четиристажна постройка, залѣпена до стѣнитѣ на жгъла, дълга около 9 м.; въ долния редъ, 1,7 м. надъ земята, сж запазени 3 дупки: източната отъ тѣхъ е 0,46 м. дълга, 0,35 м. висока и 0,3 м. дълбока. Въ по-горенъ, втори редъ, до 2 м. надъ първия, сж запазени 9 дупки на дължина 9 м.; въ третия редъ, до 2 м. надъ втория — 10, а въ четвъртия редъ, повече отъ 3 м. надъ третия, сж запазени 5 дупки¹⁾.

¹⁾ Подобна постройка на Малко Елеме въ Вѣнчанско-Невшенската планинска група. Абоба-Плиска, стр. 411; Атласъ табл. LXXXVII, фиг. 7).